

„לשורת השערוריות המלווה את חוק מימון הבחירות מראשיתו. מוסיף הרוב היום שערוריה נוספת!“ „סיעתנו היתה היחידה שלחמה בחוק זה בכל השלבים!“

אם יפרוש דיין

אורי אבנרי: כבוד היושב ראש, האבסורד המהותי שבהצעה זו מתגלה באפשרות הבאה, וכולכם יודעים, רבותי, שהיא מאור מאד מעשית: נניח שמשעה דיין יפרוש מחר מהמערך, ויקים רשימה משלו לכנסת. נניח שיוזמה ב־25 מנדטים, אשר מהם 15 יורדו מהמערך ו־10 מגח"ל ומהמרכז החופשי. לפי הצעתה של הממשלה יצטרך משלם המיסים הישראלי לשלם פעמיים בשביל כל מנדט שיפסיד המערך וגח"ל, ושלוש פעמים בשביל כל מנדט שיפסיד המרכז החופשי. שלוש פעמים!

לפי הצעתה של הממשלה יצטרך משלם המיסים הישראלי לשלם פעמיים בשביל כל מנדט שיפסיד המערך וגח"ל, ושלוש פעמים בשביל כל מנדט שיפסיד המרכז החופשי. שלוש פעמים!

המערך יקבל 7.44 מיליון לירות בשביל 62 מנדטים, למרות שיורד ל־47, גח"ל יקבל 3.12 מיליון לירות בשביל 26 מנדטים, למרות שיורד ל־16, המרכז החופשי יקבל כחצי מיליון לירות, אפילו לא יעבור את אחוז התמיכה.

היו"ר דבורה נצר: אני חוששת שאין לך זמן לעשות את החשבונות האלה. מוטב — במקום אחר ובפעם אחרת.

אורי אבנרי: גמרתי עם החשבונות. יוסף פרלזין: (קורא קריאת ביניים).

היו"ר דבורה נצר: חבר הכנסת סרלין, חבר הכנסת אבנרי צריך לסיים את דבריו.

יוסף פרלזין: אם כך — טוב.

סגן ראש הממשלה אדון: לעצור הרב — המערך לא יתפלג.

אורי אבנרי: יש רק דרך אחת למנוע התעללות זו בצדק, במוסר הציבורי ובספרי עמלו של משלם המיסים. דרך זאת היא קבלת ההסתייגות שהגשנו לחוק בשעתו, ושנאחנו חוזרים עליה עכשיו:

לממן את הבחירות הבאות אך ורק לפי תוצאות הבחירות הבאות, לגבי רשימות חדשות וישנות כאחד. ישלם אוצר המדינה 10 לירות

ברור לכולכם כי קבלת ההסתייגות הזאת היתה הופכת חיקוק מעוות זה לחוק של מוהר ושייוויון.

במקום תיקון — אבסורד נוסף!

כבוד היושב ראש, מה מביאה לנו הקואליציה תחת זאת היום? לא תיקון העוול, לא שינוי המעוות, לא חיסול אי־השוויון, לא הכי טחת סיכויים הוגנים לכל — אלא תכסים של יציאה ידידי חובה כלפי החלטה של בתי המשפט, ולמעשה בעיטה בכית הממשלה. בית המשפט — וזה הדבר המרכזי שרוב הנואמים רצו להעלים אותו כאן — בית המשפט כלל לא יכול היה להתעמק בחוק כולו. הרי לא נשטחו לפניו כל הטענות נגד החוק, ובעיקר לא הטענה שלנו.

העותר בבית המשפט התנגד רק לפרט מסוים אחד בחוק: חוסר־השוויון בין כל הרשימות הישנות לבין רשימה חדשה אפשרית. על כך הגיב בית המשפט, בפוסלו את החוק מבחינה זו. שום טענה אחרת לא הובאה לבית המשפט, ולשום טענה אחרת לא יכול היה בית המשפט להתייחס.

מה ערשה היום הקואליציה? היא מציעה לכנסת, באמצעות תשריר פסול מעיקר, לאשר ולאשרר ולהנציח את כל העיוותים והעוולות שבחוק הקיים, וגם בחוקים אחרים.

ואת הנקודה האחת והיחידה שבה טיפל בית המשפט היא מבקשת לחקן, תיקון המוסיף — כשהוא לעצמו — אבסורד על כל העוולות הקודמות.

סגן ראש הממשלה אדון: אבל בית המשפט העליון לא עורר בעיות אחרות והממשלה תיקנה את מה שהציע בית המשפט.

אורי אבנרי: זה נכון. אבל אני התנגדתי לחוק מקודם, ואני ממשיך להתנגד לו עכשיו, בלי כל קשר למה שאמר בית המשפט.

ויקטור שמיטוב: ואתה מותח ביקורת על פסק־הדין.

אורי אבנרי: לא. בית המשפט התייחס לנקודה אחת בלבד, ולגבי נקודה זו

„זוהי התעללות במוסר ובצדק!“

לכל קול, או 120 אלף לירות לכל נבחר, כך שהבוחר עצמו יקבע לאן ילך כספו.

היו"ר דבורה נצר: טימת.

אורי אבנרי: אני מסיים כבוד היושב ראש. הרשי לי להוסיף משפט אחרון.

מנהיג רכוב על טאנק

על כף המאזניים מונח — חברי המערך, הייתי מציע לכם לחשוב היטב. על כף המאזניים מונח עצם מהותה של הדמוקרטיה הישראלית.

האם יש לכוחות חדשים, להשקפות חדשות, לפיתרונות חדשים — סיכוי כלשהו לחולל במדינה זו תמורה של ממש? או שמא אחיות־החנק של הכוחות הוקנים והמאובנים, וההשקפות הזקנות והמאובנות, היא כל־כך חזקה, עד כי שום סיכוי סביר לתמורה אינו נשקף באופק?

רבים חושבים שאכן זה כך, שאכן אין כל תקווה לשינוי דמוקרטי, ועל כן גוברים הגעגועים ההרסניים להפיכה צבאית, לפוטש, לתנועה של מנהיג רכוב על טאנק...

היו"ר דבורה נצר: אתה כבר טימת.

אורי אבנרי: ... העלול להביא את המדינה כולה לעברי סי פחת של חורבן בית שלישי.

לפי החוק, מקבלים גם גח"ל וגם המרכז החופשי תשלום מלא עבור המנדטים שירדו מגח"ל עם פרישת המרכז החופשי.

הוא צדק, בלי ספק. היא היתה כלולה גם בהסתייגויות שלי, בשעתו. אבל בית המשפט לא התייחס, ולא יכול היה להתייחס, לשאר הדברים. אני מתייחס לשאר הדברים, כשם שהתייחסתי להם בעבר, בכל הקריאות של החוק.

שלמה יעקב גרוס: מה אתה מציע? החוק הזה לא טוב, מה אתה מציע?

אורי אבנרי: מה נאמר כאן?

נאמר שאם מפלגה חדשה לגמרי תכניס לכנסת חמישה חברי־כנסת, היא תקבל בריעבד 600 אלף לירות. אבל אם סיעתי, למשל, תכניס לכנסת הבאה חמישה חברי־כנסת — אם זהו רצון הבוחרים — היא לא תקבל אלא 120 אלף לירות, כאילו הכניסה גם לכנסת הבאה חברי־כנסת יחיד, כפי שהכניסה לפני ארבע שנים.

האם בכך יש הגיון? האם בכך יש צדק? האם בכך יש הגינות אלמנטרית? האם בכך יש שיתיון? האם אינו נוצר כאן אי־שוויון כפול ומכופל, לא רק בין מפלגת־הליתיון של המערך ובניינו, אלא גם בין רשימה חדשה ובניינו?

ויקטור שמיטוב: אחה מבקר את בית המשפט. אתה דוחה את פסק־הדין.

אורי אבנרי: איש לא השמיע את הטענות האלה בפניו. בית המשפט לא דן בבעיות שלא מובאות בפניו. לא צריך להיות משפטן כדי להבין זאת. תיפנה אחר כך ליועץ המשפטי לממשלה ותקבל ממנו הסבר משפטי.

סגן ראש הממשלה אדון: חבר הכנסת תמיר, אתה מסכים למה שהוא אומר?

שמואל תמיר: בית המשפט לא דן במה שלא מובא בפניו.

כפתור ויתרומו 61 זרועות, ללא חברי כנסת מחוברים אליהן. בשביל מה בעצם יש צורך בחברי־כנסת? הם אינם מעוגי ינים...

קריאה: הם אינם מעוניינים.

אורי אבנרי: אתה אומר שהם אינם מעוניינים. זה שייך לעניין. כי מה שהי כנסת, מה שהי רוב — — —

יוסף שופמן: אני יושב כאן מ־ שום שהכורסה גר־ חה, ולא כדי לש־ מוע אותך.

אורי אבנרי: לא השתעשעתי לרגע באשליה שאיכפת לך על מה מצביעים, שאיכפת לך הצדק או אי־הצדק. אתה נמצא עכשיו בתוך יער של זרועות. אתה הסתך לענף אחד ביער הזה של זרועות. בחדאי לא איכפת לך. אני מאמין לך.

שמואל תמיר: האמת היא יותר יסור־ דית: הוא יושב כאן מפני שהכורסה נוחה

שופמן

הם נכנסו רק להצבעה עצמה. היו ביני־הם חברי־כנסת שלא ראיתי את פניהם מזה חודשים ארוכים. עמדתי על תופעה זו כאשר קמתי לנמק את ההסתייגות שלנו לחוק ה־ תשי"ז:

אורי אבנרי: אולי כדאי להנציח ב־ פרוטוקול, למען העתיד, איך נראה אולם הכנסת ברעז זה, דקות מעטות אחרי שהכנסת הצביעה ברוב של 67 נגד 15 (על מימון הבחירות), ודקות מעטות לפני שתצביע שוב (על התשריר) ברוב של 70, או 80.

כאשר מתווכחים על מה שעומדים להצ־ בע — האולם כימעט ריק. כרגע יש בו פחות מ־20 חברי־כנסת.

יוסף שופמן (גח"ל): אנחנו לא מעוגי ינים לשמוע את הדברים שלך!

אורי אבנרי: בחדאי, אתם לא מעוגי ינים בדברים האלה. למה לכם לשמוע כש־ יש לכם הקולות מוכנים במינון? אני רק תמה על כך שעוד לא הגיעו לשיכולול אלקטרוני כזה שחברה־כנסת ברעם, או קרגמן, או אוניה, יוכלו ללחוץ על איזה

יגאל המשיך לנאום עוד כמה דקות. באותן דקות מיהרתי לנסח ולהגיש הצעת־סיכום מטעם סיעתנו. בגמר הנאום, נקראתי לדוכן ואמרתי:

אורי אבנרי: אני מציע לכנסת לקבל את הסיכום הבא: „הכנסת קוראת להקמת מיניסטריון למדע ולהשכלה גבוהה.“

היו"ר יצחק נבון: אני ממעיד ל־ הצבעה את הצעת־הסיכום של חברי־הכנסת אבנרי.

הצעת הפיכום של חברי־הכנסת אב־ נרי לא נתקבלה.

כך אומר הפרוטוקול. מה שאירע הוא ש־ יגאל אלון, יחד עם כל חברי סיעתו, הרים את ידו והצביע נגד הרעיון שהוא עצמו הציעו לכנסת כמה דקות לפני כן!

שלה הבאה — או, ליתר דיוק: את מרכיבת הממשלה הבאה...

אורי אבנרי: לפי חוק המעבר, זכר כולל נקבה, אבל נקבה אינה כוללת זכר. יגאל אלון: ... שבמדינה כמדירתנו, ה־

שואפת להרחבת ה־ השכלה הגבוהה, ל־ עידוד המחקר המ־ דעי הבסיסי וליישור־ מו השימושי בתנ־ שייה ובטכנולוגיה, יש בהחלט הצדקה להקמת משרד מיר־ חד להשכלה גבוהה, למדע ולטכנולוגיה.

אורי אבנרי: זהו פיתרון לבעיית שמעון פרסו

נבון

מדוע הוא יושב שם?

כפי שנתבע בבית המשפט, היה צורך ב־61 קולות של חברי־כנסת כדי לאשר את חוק מימון הבחירות. אותו מיספר היה חוק מימון הבחירות. אותו מיספר היה חוק מימון הבחירות. אותו מיספר היה חוק מימון הבחירות.